

הלכות חל המועד סימן תקמ"ה

טז באור הגולה

ב בבית יוסף דקא
בלשון דהרשב"ם
בפרק ד פהליה
יומ"טוב וכו' דתב
מקורמה
הרומה ג שטנר ש
הדין
ד ברומה שם י"ב
וכתיב י"ט

להקל (ה) בכתיב (ג) שלנו שאינו מעשה אמן: ב הנראה לי *שאם אין להם ספר-תורה פשוט (ו) לקרות בו בצבור (ז) מתר להגיהו בחל המועד כדי לקרות בו בצבור, (ח) וכן בספרי מקרא (א) וגמרא שצריך לקרות במועד, מתר להגיהם במועד משום דהוי דבר האבד. ואם אין להם ספר-תורה כלל, אם אפשר לכתבו כלו בחל המועד על-ידי סופרים הרבה וכתבוהו, *דצריך המועד הוא לקרות בתורה בצבור במועד: הגה והוא הדין (ט) שאר ספרים ללמד בהם (תה"ד סימן פה וריקח): ג יפותח אדם תפלין ומזוזות (י) *לעצמו, וטובה (יא) על (ז) ירכו תבלת (צניצית) (כ"י) (יב) לבגדו. *וואם אין לו

באר היטב

האותיות נטשוטו שרשומה נכר, להצביר עליהם המולמוס שרי למקו. ולהפך ידעוהו ס"ת בעמודים אסור כ"א ע"י מי שאין לו מה יאכל, שרי"ח דב"ש תקמ"ה: (ז) ירכו. אפלו בלא שפ"י. ובגלגל אסור, דאשקא מלתא

נספיק אם מפר לשקטט. ע"ש: (ג) שלנו. הדין משיט"א, מ"א: (ג) וקמרא. ויחיד שפגים מתוך השכל איזה טעות ואפשר שישפח אחר י"ט הדין הזה ולא יגיש בהשעות וזה הדין דבר האבד, ט"ז, ע"ש. ודבר

באר הגולה

והוא על-פי ה"ט"ו ומגדל-הכרם ושאר אחרונים. וענין בבאר הג"א שהוא מפרש ג"כ דאין זה מתחלה, אכן בסוף כתב: מדכתב פתג"ח הדין זה פאן משמע דאמתיבת ספרים קאי, והוא דברי גל"ב, והחולקים הוא הבית-יוסף, דהכל"ב כסב: נראה שמתר להגיה ולכתב ספרים בהם שמתא לאחר יום-טוב לא יתנה לו פנאי על זה, עכ"ל, וכתב הבית-יוסף: ונראה לי דלצורך רבים קאמר, ושרו לה מדין צרכי רבים האפלו במקו לעשותו במועד שרי, כמו שתבאר בסיון תקמ"ד, אלא דהתם לא התיירו שלא לצורך המועד אלא ברוב שאינו מעשה אמן. עכ"ל בבית-יוסף, וזה שכתב ונהגו להקל כו', עד כאן לשון הג"א. והנה מלשון הנ"מ"א וכן מהבית-יוסף משמע דהכל"ב מקל אפלו מעשה אמן. ולקאונה הוא טובה קאד, דאמאי התייר בכתובת ספרים דהוא תורה הוא מעשה אמן? אכן צנתי הכל"ב פנינים ודאיתו שכתבא שם מתחלה דעת הרמב"ד על המשנה דאין מותרין ספרים תפלין ומזוזות, הלאחרים בטובה (הינו בלא שכתב שרי, מהו מוכח בקשיטות דדעת הרמב"ד הוא בדעת השור ושאר פוסקים לענין תפלין ומזוזות דפסקו הלאחרים בטובה שרי, והינו בדעת רבי מאיר שם בגמרא, וסבירא לה דרבי יוסי לאפולו אחי ולא שלי על מקל הכל"ב יודע מדעת השור, דלחטור אינו מתר רק בשביל מועד שפ"א, דכמו שפ"א בדבריו, הנהפ"ל יתנה מפר גם בשביל אחר המועד ונלדידה יהיה אחי שפ"ד שפי לשון הרמב"א, הכי היכי דמה דקאמר רבי מאיר יכתב אדם תפלין ומזוזות לעצמו הינו אף בשביל אחר המועד לדעת הרבה פוסקים, פן מה שפ"ס אחריו ונלחריהו בטובה הוא ג"כ דאין זה, והינו משמע שמתא לא יתנה לו אחר המועד פנאי על זה, וסבירא לה דאף דבעלמא לא שרינו בצרכי רבים ואינו לצורך המועד מעשה אמן, הנה בהפלין ומזוזות וכן בספר-תורה דהוא דבר-מצוה מקלינן אפלו מעשה אמן, והבית-יוסף חולק עליו בזה, ומה שפ"ס הנ"מ"א ונהגו להקל בכתיב שלנו שאינו מעשה אמן דזה לומר, דמנהג העולם להחמיר בדעת הבית-יוסף ומקלים רק בכתיב שלנו לצורך רבים וכתב לשיט"א. ודע, דאף לרבי הג"א שפ"רש דאמתיבת ספרים קאי, מכל מקום גם הוא מודה דאף בשאר צרכי רבים יש להקל בכתיב שלנו, כמו שכתב בעצמו שם, ענין שם: * שאם אין להם ספר-תורה פשוט. נראה והוא הדין אם יש בבית-המדרש ספר פשוט, אף שדרכם להפלי' סמ"ד בגזירה של בית-המדרש קמנין בפני עצמו, ונקטל הספר-תורה שלהם על-ידי איזה קלקול ובבית-המדרש יש רק ספר אחד שצריך לעצמן, ספרים להקנו בחל-המועד: * דצריך המועד הוא וכו'. ענין בבאר הג"א סימן תקמ"ד שכתב, דלפי דברי הרשב"א שכתבא שם בהג"ה נדחה זה הדין, ותפרי' קגדים באות ד הנקשה ג"כ פנה ומלשכ קצת. ונראה לי עוד לומר, דגם להג"א יתנה מתר ספרי מקרא וקמרא להגיהם כדי ללמד בהם, והוי דבר האבד, וכמו שכתב המחבר: * לעצמו. ואפלו דיעבד אם כון מלאכתו במועד אין לקנסו, וכן באין לו מה יאכל שכתב בשביל אחר, וכן לפי מה שהיה הנ"מ"א שכתב במועד בשביל אחר כדי שיהיה לו הוצאותיו יותר ברוה, כולם אין לקנסו בכל פני ושרי לקחם פנין דבר-מצוה הוא¹¹⁰ [מ"א בספ"י ע"ש], והוא הדין לענין טובה כמו שכתב בבית-יוסף: * ואם אין לו מה

משנה ברורה

תפלין ומזוזות, אפלו כתיבה (ח) מרבוע, מר קמצוה הדין, שאין אדם מקפיד לכתב אותן בתקנון כל-כך: (ה) בכתב שלנו וכו'. הינו בכתב (ט) משיט"א, דנקטינן לדינא שנה הכתב אינו מעשה אמן. וענין סעיד ה דמבאר שם דאף בנה הכתב נהגו להקמיר לשנות, מפל מקום בענינו שהוא צרכי רבים אין צריך לשנות: ב (ו) לקרות בו בצבור. דצריך המועד הוא ואפלו מעשה אמן שרי, וכמו שנתבאר בסיון תקמ"ד סעיד ב: (ז) מתר להגיהו. והוא הדין אם ספר איזה אות"ו או פה מתר לכתב: (ח) וכן בספרי מקרא וכו'. תמוה, הא יכול ללמד בהם אפלו אינם מגיחים, רק יעשה רשם במקום הטעות ואחר המועד יתקנם? וצריך לומר דמנין שפגיה מתוך השכל ולא מתוך ספר אחר, ואפשר שמתר יום-טוב ישפח עיני הנה והוי דבר האבד¹¹⁶ [ט"ז]. ומגדל-הכרם פ"ד, דמנין שאינו יכול ללמד מתוכו על-ידי הרבה טעוהיו אם אינו מגיח מתחלה, וזה נחשב דבר האבד מה שאינו לומד: (ט) שאר ספרים ללמד בהם. רוצה לומר, שצריך ללמד בהם במועד, מתר להעתיקם כדי ללמד בהם. וענין בבית-יוסף דמשמע שם דוקא אם הוא צורך רבים, אבל מדברי (ט) המגדל-הכרם והג"א משמע דאפלו צורך עצמו מתר: ג (י) לעצמו. אפלו (י) להניחן אחר המועד, דאלו להניחן בתוך המועד [במקומות שנוהגין להניח בחל-המועד] לא אפלו לאחרים שרי, וכדלקמן בהג"ה: (יא) על ירכו. לאו דוקא, (יב) דאפלו בפרק שרי, ולא אחי לאפוקי (יג) אלא בגלגל דאשקא מלתא טובא: (יב) לבגדו. אפלו (יד) להניחן בבגדו

ורוצה לומר שלא בכתובת ספר-תורה, רק בכתובת שאר ספרים או תפלין וכו'. רבים וכתב לשיט"א. ודע, דאף לרבי הג"א שפ"רש דאמתיבת ספרים קאי, מכל מקום גם הוא מודה דאף בשאר צרכי רבים יש להקל בכתיב שלנו, כמו שכתב בעצמו שם, ענין שם: * שאם אין להם ספר-תורה פשוט. נראה והוא הדין אם יש בבית-המדרש ספר פשוט, אף שדרכם להפלי' סמ"ד בגזירה של בית-המדרש קמנין בפני עצמו, ונקטל הספר-תורה שלהם על-ידי איזה קלקול ובבית-המדרש יש רק ספר אחד שצריך לעצמן, ספרים להקנו בחל-המועד: * דצריך המועד הוא וכו'. ענין בבאר הג"א סימן תקמ"ד שכתב, דלפי דברי הרשב"א שכתבא שם בהג"ה נדחה זה הדין, ותפרי' קגדים באות ד הנקשה ג"כ פנה ומלשכ קצת. ונראה לי עוד לומר, דגם להג"א יתנה מתר ספרי מקרא וקמרא להגיהם כדי ללמד בהם, והוי דבר האבד, וכמו שכתב המחבר: * לעצמו. ואפלו דיעבד אם כון מלאכתו במועד אין לקנסו, וכן באין לו מה יאכל שכתב בשביל אחר, וכן לפי מה שהיה הנ"מ"א שכתב במועד בשביל אחר כדי שיהיה לו הוצאותיו יותר ברוה, כולם אין לקנסו בכל פני ושרי לקחם פנין דבר-מצוה הוא¹¹⁰ [מ"א בספ"י ע"ש], והוא הדין לענין טובה כמו שכתב בבית-יוסף: * ואם אין לו מה

שער הדין

(ו) ט"ז וש"א: (ח) הם אותיות דקות כעין כתב רש"י או כתב שלנו: (ט) אכן יש נפקא-מנה ביניהם, דלדברי הטנ"א אב"ד מתר לקחם משום דהוי דבר האבד, ולדברי הג"א השם משום דעת הרמב"א דסבירא לה דמנינן בספר-תורה לקח דקמ"א לן דכותב אדם תפלין ומזוזות לעצמו, ענין שם, והוא הדין בשאר ספרים. אף זה צריך עיון בדברי הג"א, שמשמע מדבריו דהבית-יוסף סובר לגמרי בהרמב"א, ונקטעין בבית-יוסף גריש הסימן נראה דאינו סובר לגמרי בדבריו, וכמו שכתבנו למעלה: (י) כן הוא להפוסקים דסבירא להו דאין להניח תפלין בחל-המועד. וצ"ל-ברותה משפחה בשביל אחר המועד, ואפלו לקרא"ש דמתר להניח תפלין בחל-המועד, מוכח מהירושלמי דלעצמו מתר אפלו כשפוחבו בשביל אחר המועד שיהו מזמן לו לקנסו מנחור הרא"ש סימן כג והירושלמי, והואר אתם הדברים, ומשמע קצת דכוננו דאפלו לעצמו אינו מתר רק כשפוחבו בשביל להניח בחל-המועד גופא ולהניחם להניח בחל-המועד אלא לא לאחר המועד, וכן משמע בלבוש, ונאמ"ת זה אינו וכו'. וכן מבאר להדיא גם בהלכות קטנות להרא"ש סימן טז בפסקתו וכן בערכין דף צו בהוספות שם. ואולי דדעת השור, דהכל"ב שכתב בסמ"א דתלנה סתם ומותר כדי פתקתו סבירא לה דרב ורבי יוסון קביר דהלכה כרבי יוסי ולא תישי להשפעה דאסרה בסמ"א לאחרים, ויחיד השפעה במועד גופא, אף הירושלמי רצה לברך דבר רב לכלי עלמא, ומפילא מידי השפעה אלאחר המועד: אי נמי, משום דבירושלמי לא נזכר דאמר לה כתב כדי פתקתו, ובהו גם רבי יוסון מודה דאסור, הנצרך לחק דאגרי המשנה כדי להניח, אבל הכל"ב אמר דאורי לה רב לרב תנאל ברבי יוסי כדי פתקתו, אפשר דגם המשנה מודה: (יא) גמרא: (יב) מגדל-הכרם, ודקא: מאי דאמרנו שלא ירוש במועד פגיות משום זה, אף דקמ"א לן דדבר האבד לא פגי שו"י: (ג) כן איתא בירושלמי בהדיא דלענין זה הוא דאמרנו לעצמו אין לאחרים לא, אבל למועד גופא מתר אפלו בשביל חברו שם, ודלא כב"ח שמתכיר בנה, ומה דאיתא בשור בסמ"א דלאחרים אסור, הינו בשכר וא"ר:

הַלְבוֹת חַל הַמוֹעֵד סִימָן תְּקוּמָה

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ה]

הָנוּ בְּקֶתֶב מְשִׁיטָא⁶.

שמי שבדק מבחנים בגמי או בהלכה במועד, ויש לבדק תועלת בלימודו מכך ולא כיוון מלאכתו למועד, מותר לו לציין ליד כל תשובה אם היא נכונה, כי ודאי לא יוכל לזכור עד אחר המועד בכל מבחן איזו תשובה היתה נכונה, וממילא נחשב כידבר האבד, וצריך להתייר אפילו אם מכון מלאכתו למועד.

[משנ"ב ס"ק ז]

בְּמִקְוֹמוֹת שְׁנֵי הַגִּינִין לְהִיחֵם כְּחַל-הַמוֹעֵד⁹.

9 במבואר בשו"ע לעיל (סי' לא סי"ב), שכתב שאין להניח תפילין במועד כיון שהתפילין הן אות והמועד גם כן נקרא אות, והרמ"א שם כתב שחייב להניחן, וביאר המשנ"ב שם (ס"ק ו) את דעת השו"ע, שבפסח האות הוא אכילת המצה ובסוכות הישיבה בסוכה, ואם יניח תפילין במועד הרי זה מולזל באות של החג וברעת הרמ"א ביאר (שם) שאין המועד נחשב אות כיון שמותר בעשיית מלאכה, ולמעשה פסק המשנ"ב שם שהמניחן לא יברך, ויחשוב בדעתו שאם אינו חייב אזי מתכוון הוא שלא להניחן לשם מצוה, כרי שלא יעבור על 'בל תוסיף' לדעת הסבורים שאסור להניחן במועד, וראה עוד לעיל (שם ס"ק ח) שהבאנו את הנהגת האחרונים בענין זה.

[ביה"ל ד"ה לעצמן]

אין לקנסו ככל שני הש"י לקרב פתן דדבר-מטעם הוא¹⁰.

10 וכן לקשור את שלושת המינים שבלולב, דעת הגר"ם קרליץ (חוט שני חול המועד עמ' רמו) שלא קנסוהו ומותר לעשות זאת במועד אף שהוא קשר של קיימא, ולענין קשירת חוטי הציציות במועד, דעת הגר"ש אלישיב (ספר הזכרון מבקשי תורה חול המועד עמ' תעג) שמותר אפילו לכון מלאכתו למועד.

6 וכתב של שאר לשונות, דעת הגר"מ פיינשטיין (ספר הזכרון מבקשי תורה חול המועד עמ' תסג-ג) שנחשב גם הוא מעשה הדיוט לשיטה זו כמו כתב משיט"א, אלא אם כן כותבו באופן נאה במיוחד כגון הכתיבה המכונה 'קליגרפיה', שאז הוא מעשה אומן ואסור, וכעין דברי הביה"ל להלן (סי' ד"ה אפלו).

[משנ"ב ס"ק ז]

והוא הדין אם תסר אִתָּה אות⁷.

7 ואם יש רק ספר אחד אך חסרים בו תגים שאינם מעכבים, דעת הגר"מ פיינשטיין (ספר הזכרון מבקשי תורה חול המועד עמ' תסג-ג) שמותר לתקנם במועד, וראה בששי"ב פס"ח הע' לה מה שתמה על דבריו.

ולענין מגילת קהלת או שיר השירים שצריכה תיקון [במקומות שקוראים במגילה בשבת חול המועד], כתב בספר זה השלחן (ח"א סי' תקמה), הובא בששי"ב שם הע' לד' שמותר לתקנה במועד כרי לקרוא בה בשבת חול המועד, מאידך, בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' לח) כתב שאסור לתקן מגילת שיר השירים או קהלת במועד, משום שכל עוד רוב אותיותיה קיימות הרי היא כשרה, ואפילו כשחסרו רוב אותיותיה אין לעשות מעשה אומן לצורך הקריאה בה, כיון שקריאת שיר השירים וקהלת אינה חיוב ממש.

[משנ"ב ס"ק ח]

וְאֶפְשָׁר שְׂאֵחָר יוֹסֵפוּב לְשִׁפְחָ עֵינָי הִנֵּה הָנוּ דְּבַר הָאֶבֶד⁸.

8 ומטעם זה דעת הגר"ם קרליץ (חוט שני חול המועד עמ' רמה),

המשך מעמוד קודם

מלאכה, אם נאמר תנאי זה, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תקמב ס"ק ו).

[שעה"צ ס"ק ז]

ואם תסר לתקנה עלי ידי עמו"מ צריך עיון⁵.

5 ויסוד ספיקו של הפמ"ג מבואר ברבריו (משנ"ב ס"ק א) שאינו מדיני חול המועד, שהרי התבאר במנ"א לעיל (סי' תקמג ס"ק א) שלצורך מצוה מותר לעשות מלאכה במועד על ידי עכו"ם, אלא הסתפק מצד דיני ספר תורה האם בשר בשנהפר על ידי עכו"ם.

דברי המשנ"ב בס"ק מבן, וכעין זה ביאר הגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' צא אות יח) שדאי ידעו חז"ל שמחמת איסור עבודה ומשא ומתן במועד הרי כל בתי החרושת והמסחר סגורים, ויהיו כמה אנשים שעל ידי זה לא ימצאו פרנסתם ולא יהיה להם מה לאכול, ומ"מ לא חששו לכך ואסרו, ולכן לא הותר אלא כשמחכוון לצרכם. אך כתב שפשוט שאין צריך שיכוון רק לטובת העני ולא לטובת עצמו, אלא מותר אפילו אם אימר בפירוש שמכוון גם לטובת עצמו, ולא אמרו שאסור אלא בשעיקר כוונתו רק לעצמו ואילו בשביל העני בלבד לא היה עושה עכשיו את המסחר, ולענין לומר לפועל שאין לו מה לאכול שיעשה עבורו

הלכות חל המועד פימן תקמה

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק יב]

ולקבשו אחר המועד¹¹¹.

ולגבי האיסור לתלוש עשבים בבית הקברות במועד [המוכח
בשריע לקמן (סי' תקמ"ב)], הביא במשנ"ב שם (סי' כ"ה)
מהלוקת אחרונים אם מותר במועד לתלוש עשבים אחר הקבורה
כפי שנוהגים זכר לתחיית המתים, שהא"ר התיר מפני שהוא זכר
לתחיית המתים, אך המאמר מרדכי כתב שמשמעות השריע
שאפילו זכר לתחייה אסור, וכתב המשנ"ב שם שהמנהג הוא שלא
לתלוש במועד, ומבואר שלא הותרה מלאכה לצורך קיום מנהג
זה.

[משנ"ב ס"ק יח]

דיתרי דבר האבד, שקמא לשפח¹¹².

117 מדין זה הוכיח הביה"ל לעיל (סי' תקל"ו סי"א ד"ה דבר האבד),
שההיתר לעשות מלאכה לצורך ספק דבר האבד אין זה מטעם
שיספק דרבנן לקולא, שהרי מקור הטעם כאן 'שמא ישכח' הוא
מהרשב"א הסובר שמלאכת המועד אסורה מדאורייתא, ובטעם
הדבר כתב החזו"א (או"ח סי' קל"ד סי' ד'), שכאשר הדבר בספק
אם יאבד הרי הוא לענין הדין כאבוד בודאי, כיון ששקרו חכמים
לחוס על ממון ישראל, שהרי מצאנו שיש מצות השבת אבידה גם
באופן זה שהוא מונח במקום שספק אם יאבד.

[שעה"צ ס"ק כג]

כיון דאין פאן הפסד אם ישנה¹¹³.

118 ולדעת השריע אין צורך שינוי, כפי שמתבאר מדבריו להלן
(סי' י"ז), שכל מה שמותר מותר בלא שינוי, וכך מתבאר מדברי
השעה"צ לעיל (סי' תקל"ו סי' מ"ח) שכתב שלדעת השריע אינו
חייב לשנות גם אם יכול, ולא התנה שהיינו חזקא אם יהיה הפסד
כשישנה, ולכן פסק שם השריע שכשמותיר לטחון ולברור חיסים
עושה כדרכו, אכן, כתב גם שם שלדעת הרמב"ם צריך לשנות במה
שיכול.

[משנ"ב ס"ק י"ט]

מקר התקוני לקיבם ההקפות שפסקין פרי שלא לשפח¹¹⁴.

119 וגם אם שילם הלקוח את עלות המוצר ונשאר חייב רק כשיעור
הרווח, דעת הגרש"ז אויערבך (ש"ש פס"ז הע"ב) שאין טעם
לאסור מטעם שנחשב רק כמניעת רווח, אלא כיון שהתירו לכתוב,
אין חילוק בין הקרן לרווח והכל מדין כקון שאם לא יכתוב יפסיד,
והרי זה דבר האבד.

[משנ"ב ס"ק כ]

אף-על-פי שקכל פעם ופעם הוא דבר פריטי, כפךרי רבים
חשיקאיש.

20 ולענין נטילת הלואה מהבנק או שאר עסקי בנקאות במועד,
דעת הגרש"ז אויערבך (ש"ש פס"ח הע"ח) שאף שבכל פעם הוא
צורך פרטי שבין הבנק ללקוח, מ"מ כיון שמוזמן תדיר חשב
כצרכי רבים, אלא שהוסף, שיתכן שמנהל הבנק חייב להודיע
שעובדים רק בשביל דברים המותרים במועד, הוסיף, שהואיל
והוא ענין פרטי והוא רק דומה לצרכי רבים, רצוי לכל ירא שמים
שאם יש ביכולתו ללווה במועד מחבירו ולא מהבנק, וראה עוד
לעיל (סי' תקל"ט סי' מ"ז) מה שכתבנו לעיל (סי' ט"ז).

[משנ"ב ס"ק י"ד]

הקלו פרי שיקנה לו יתיר דכוי¹¹⁵.

112 כל מקום שנוכר לשון זה של 'וירצא יותר' לשמחת יום טוב,
כתב לעיל (סי' תקל"ט סי' ט"ז) שאין צורך להרצא את כל הרווח
לצורך החג, אלא די במקצת.

[משנ"ב ס"ק י"ז]

אכל קשאץ צריך גם לזה, שהוא עשיר, אסור לקחם ולקח שקר¹¹⁶.

113 והביא בביה"ל לעיל (סי' תקל"ט סי"ד ד"ה אבל) מדברי הטי"ז,
שדוקא למי שמופלג בעשירות אין מתירים לסחור במועד, אבל
לשאר אדם מותר לסחור וירצא יותר לצורך המועד, כיון שבזמננו
נחשב הכל כדי חיו, אמנם כתב שם שהנהגה שלום מפקפק על
דברי הטי"ז.

[משנ"ב ס"ק י"ח]

וזהו מה שפסי' אכל עגן שפרי¹¹⁷.

114 ובשעה"צ (סי' כ"א) הוסיף, שההיתר האמור כאן אינו אלא
כשצריך להרוחקה, אבל לעשיר גמור אסור לכתוב לצורך אחרים
בשכר, וכן לעיל (סי' תקמ"ד סי' ח) אסור לבנות בית בגסט על ידי
מעשה אומן אפילו אם צריכים להתפלל בו במועד [אפילו אם
עושה כן בחינם]. ובטעם הדבר שדוקא לצורך מצוה של עצמו
התירו ולא לצורך אחרים, ביאר הגרש"ז אויערבך (ש"ש פס"ז הע"ב)
קסוד שמצוה שמקיים בעצמו הרי מחויב להוציא עליה ממון דרכו
להוציא ממון כדי שיוכל לקיימה, משום כך נחשב ביטולה כהפסד
ממוני, אבל מצוה של אחרים שעליה אינו מחויב להוציא ממון,
אין ביטולה נחשב אצלו כהפסד ממוני.

[משנ"ב ס"ק י"ז]

אכל צעיתן שרי¹¹⁸, (הטעם, דכיון דצריך מצוה היא לא גזרו¹¹⁹).

116 ועשייתן המותרת, כתב הערוך השלחן (סי' ט) שהיינו הכנסת
הפרשיות לבתים ותפירת הבית, וכן לחתוך את הרצועות
ולהכניסן בתפילין, אבל עשיית הבתים עצמם אסורה [אלא אם כן
צריך אותם למועד], כיון שהיא טירחה יותר מכתובת הפרשיות.

117 מבואר מדבריו, שלצורך מצוה התירו במועד, והרמ"א לעיל (סי'
תקמ"ד סי"א) ובמשנ"ב (שם סי' ו) כתבו לענין בניית בית הכנסת
שלא הותר לבנותו במועד במעשה אומן, אפילו אם אין להם מקום
אחר להתפלל בו, וראה מה שכתבנו לעיל (סי' ט"ז).

